

WYSTAWY BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UMCS. 1990–1991

XX LAT DRUKARNI UNIWERSYTECKIEJ W SŁUŻBIE NAUKI I KULTURY

W lutym 1990 r. Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Głównej UMCS zorganizował, wspólnie z Drukarnią UMCS wystawę pt. „XX lat Drukarni UMCS w służbie nauki i kultury”. Mieściła się ona w holu głównym gmachu Biblioteki, a uroczyste jej otwarcie, z udziałem władz Uczelni i licznie przybyłych gości, nastąpiło w dniu 27 lutego.

Materiały zaprezentowane zostały w 13 gablotach oraz na steżakach.

Pierwsze gabloty przedstawiały historię powstania i działalności Drukarni, następne – przegląd prac: książki, czasopisma, katalogi, zaproszenia. Materiały pochodziły w większości ze zbiorów Biblioteki.

Oprawę ikonograficzną stanowiły liczne ekslibrisy i grafika luźna Zbigniewa Józwicka, pracownika naukowego UMCS oraz związane z drukarstwem afisze – także ze zbiorów Biblioteki.

Wystawa dostępna była w godzinach otwarcia Biblioteki, a liczba osób, które ją zwiedziły, świadczą o dużym zainteresowaniu środowiska działalnością Drukarni UMCS.

PUBLIKACJE ZAGRANICZNE OBJĘTE ZAKAZEM ROZPOWSZECHNIANIA

Na wystawie, zorganizowanej w marcu 1990 r. po raz pierwszy zostały pokazane wydawnictwa ze zbiorów Biblioteki Głównej UMCS, które do roku 1989 objęte były zakazem rozpowszechniania na terenie PRL. Były to biblioteczne *prohibita*, udostępniane na zasadach określonych zarządzeniami: Ministra Kultury i Sztuki, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Sekretarza Naukowego PAN i Prezesa Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk.

Dział książek zawierał – wydane w Berlinie, Londynie, Nowym Jorku i Paryżu – utwory i prace następujących autorów: Stanisława Barańczaka, Zbigniewa Brzezińskiego, Józefa i Marii Czapskich, Witolda Gombrowicza, Vaclava Havla, Waclawa Jędrzejewicza, Stefana Kisielewskiego, Jacka Kuronia, Józefa Łobodowskiego, Józefa Mackiewicza, Tadeusza Mazowieckiego, Adama Michnika, Czesława Miłosza, Sławomira Mrożka, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Aleksandry Piłsudskiej, Wandy Piłsudskiej, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Swianiewicza, Adama Zagajewskiego.

Z czasopism wystawa pokazała tytuły: „Aneks” (Londyn), „Głos Polski. Gazeta Polska” (Toronto), „Kontakt” (Paryż), „Kontynent” (Monachium), „Kultura” (Paryż), „Narodowiec” (Lens), „Puls” (Londyn), „Zeszyty Literackie” (Paryż).

Na planszach umieszczone zostały zarządzenia określające zasady udostępniania wydawnictw bezdebitowych na terenie PRL.

KATYŃ W PUBLIKACJACH Z LAT 1943–1990

W kwietniu 1990 r. minęła 50. rocznica zbrodni katyńskiej, stąd rok ten ogłoszony został Rokiem Katyńskim. W związku z tym odbyło się wiele sesji, spotkań, pojawiły się liczne publikacje, zorganizowano szereg wystaw. Również Biblioteka Główna UMCS przygotowała ekspozycję „Katyń w publikacjach z lat 1943–1990”, czynną od początku kwietnia do połowy maja. Pokazane na niej zostały wydawnictwa samoistne i czasopisma, a także kserokopie i fotokopie doniesień prasowych z roku 1943, dokumentów i zdjęć ze zbiorów własnych Biblioteki oraz biblioteki NSZZ „Solidarność” przy UMCS. Materiały ułożone zostały według chronologii wydawniczej.

Z wydawnictw samoistnych z okresu wojny na wystawie znalazły się: *Masowe morderstwo w lesie katyńskim. Sprawozdanie na podstawie urzędowych dokumentów z 1943 r.*; Andrzeja Ciesielskiego *Katyń*, wydany w Warszawie w 1943 r. nakładem Gebethnera i Wolff'a; *Death at Katyn*, książka wydana w 1944 r. w Nowym Jorku przez National Committee of Americans of Polish Descent. Z wydanych w roku 1945 pokazane zostały *Wspomnienia starobielskie* Józefa Czapskiego (Biblioteka Orła Białego) oraz *Prawda o Katyniu* opublikowana przez Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy w Krakowie.

Dział następny zawierał książki z lat powojennych, wydane za granicą oraz książki z tzw. drugiego obiegu, wydane w Polsce w latach 80.

Dział artykułów pokazywał publikacje z okresu 1987-1990 r. w czasopismach: „Literatura”, „Polityka”, „Tygodnik Powszechny”, „Przegląd Tygodniowy”, „Życie Literackie”, „Tygodnik Solidarności”, „Tygodnik Kulturalny”, a także dwa artykuły z 1943 r. opublikowane w „Kurierze Częstochowskim” i „Nowym Głosie Lubelskim”.

Uwagę zwiedzających przyciągały także artykuły z prasy radzieckiej z roku 1990: *Katyn'skaja tragedija i Tajny katyn'skogo lesa*. Oba z „Moskowskich Novosti”, autorstwa G. Zavoronkova.

Fotokopie i kserokopie na planszach zawierały: doniesienia prasowe z r. 1943 w „Gazecie Lwowskiej” (dziennik dla Dystryktu Galicyjskiego); w prasie tzw. „gadzinowej” w Generalnej Guberni; w tygodniku Związku Patriotów Polskich „Wolna Polska”. Poza tym – plan likwidacji obozów; protokół komisji powołanej w 1943 r. do przeprowadzenia badań grobów masowych w lesie katyńskim oraz zdjęcia z jej pracy; listę ofiar; dokumenty znalezione przy zwłokach.

Wystawa była licznie zwiedzana. Oglądały ją zorganizowane grupy uczniów szkół podstawowych i średnich, studenci, mieszkańcy miasta, członkowie Rodziny Katyńskiej. Wyrazem odczuwania wystawę są wpisy do księgi pamiątkowej, np.: „Wystawa [...] pozwoliła nam dowiedzieć się prawdy o Katyniu. [...] Cześć pamięci ofiar Katynia!”, „Pięćdziesiąt lat szukam kontaktu i pamięci o Ojcu. Odnalazłam i tu, dziękuję”, „Wystawa wstrząsająca, skłania do hołdu w milczeniu”, „Pamięć tej tragedii jest wciąż żywa”.

ŚLAWOMIR MROZEK W ZBIORACH BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ UMCS

26 czerwca 1990 r. minęła 60. rocznica urodzin Sławomira Mrożka. UNESCO uczciło ten jubileusz ogłaszając rok 1990 „Rokiem Mrożka”. Z tej okazji Biblioteka Główna UMCS zorganizowała wystawę „Sławomir Mrozek w zbiorach Biblioteki Głównej UMCS”, czynną od 26 czerwca do końca lipca.

Zaprezentowane zostały utwory wydane samoistnie oraz w czasopismach, a także fotokopie rysunków satyrycznych pisarza.

Materiały wystawiono w 11 gablotach oraz na kilkudziesięciu planszach ściennych, dzieląc je na trzy części: biografię, twórczość i opracowania twórczości.

Uwagę zwiedzających zwracała fotokopia z portretem Mrożka i tekstem: „Urodziłem się jeszcze przed wojną, bo od czegoś trzeba było zacząć. Wykształcenie odebrałem umiarkowane. Długi okres mojego życia spędziłem w Krakowie i okolicach Pieskowej Skały. Jestem krótkowidzem o surowych obyczajach. Utrzymuję się z pisania opowiadań, sztuk teatralnych i rysowania”.

W części drugiej przedstawiono utwory Mrożka, opublikowane w kraju i za granicą, ułożone w porządku chronologicznym według roku ich wydania. Z krajowych wydań zbiorów utworów – *Wybór dramatów i opowiadań* (Kraków 1978), *Opowiadania* (wyd. 3, Kraków 1981), *Dramaty* (Kraków 1990), *Utwory sceniczne* (wyd. 2, Kraków 1973); z wydanych w Polsce powieści – *Maleńkie lato* (Kraków 1956) i *Ucieczka na południe* (wyd. 2, Warszawa 1965); z felietonów – *Male listy* (Kraków 1981); z opowiadań satyrycznych – *Słoń. Wesele w Atomicach* (Kraków 1985) z ilustracjami Daniela Mroza, *Moniza Clavier* (Kraków 1983), *Deszcz* (Kraków 1962). Ponadto dramaty opublikowane w „Dialogu” oraz scenariusze filmowe – *Wyspa róż* i *Amor* (1975, nr 5; 1978, nr 3).

Z utworów opublikowanych za granicą pokazano: *Donosy* (Londyn, 1983), *Six Plays* (New York, 1967) oraz wydane przez Instytut Literacki w Paryżu *Dwa listy i inne opowiadania* (1970) oraz *Alfa* (1984).

Twórczość rysunkowo-satyryczną przedstawiały wydawnictwa: *Polska w obrazach* (Kraków 1957), *Postępowiec* (Warszawa 1960), *Przez okulary Sławomira Mrożka* (Warszawa 1968) i *Rysunki* (Kraków 1990).

Pokazano również cykle rysunkowe i felietony w „Przekroju” z 1950 r. oraz lat 1953-1968, a także w czasopismach „Od A do Z” (1956), „Dziennik Polski (1956-1957)”, „Życie Literackie” (1957-1959).

Część trzecia zawierała wybór artykułów i recenzji na temat dorobku twórczego Mrożka, opublikowanych w latach 1961-1990 w czasopismach: „Pamiętnik Literacki”, „Dialog”, „Literatura”, „Ruch Literacki”, „Pamiętnik Teatralny”, „Język Polski”, „Scena”, „Teatr”, „Tygodnik Kulturalny”, „Przemiany”, „Poradnik Językowy”, „Przekrój”, „Kierunki”, „Polonica”, „Zdanie”, „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny. Filologia Polska”.

Oprawę ikonograficzną ekspozycji stanowiły plakaty i programy teatralne, które ukazały się z okazji inscenizacji w teatrach polskich: *Tanga*, *Szczęśliwego wydarzenia*, *Indyka*, *Na pełnym morzu*, *Policji*, *Emigrantów*, *Policjantów*, *Czarownej nocy*, *Zabawy*, *Ambasadora*, *Karola*.

Wystawa przybliżyła postać Sławomira Mrożka jako dramaturga, prozaika, satyryka, felietonisty, rysownika i scenarzysty filmowego, popularnego zarówno w kraju, jak i za granicą.

Informację o wystawie zamieszczono w prasie lokalnej. W „Dzienniku Lubelskim” napisano: „Obchodom »ku czci« nie oparł się także Lublin. 60 urodziny dramaturga, rysownika, felietonisty – Sławomira Mrożka zostały uczczone poświęconą mu wystawą”.

KONSTYTUCJA 3 MAJA. 1791–1991

Przypadającej w roku 1991 200-setnej rocznicy Konstytucji 3 Maja Biblioteka poświęciła wystawę „Konstytucja 3 Maja. Ze zbiorów własnych”. Scenariusz opracowały mgr Elżbieta Grzybowska i mgr Urszula Rossa. Konsultantem naukowym był dr Adam Witusik, adiunkt UMCS w Zakładzie Historii XVI–XVIII w. Oprawę plastyczną wykonała mgr Teresa Maško. Fotokopie i kserokopie przygotował Oddział Reprografii Biblioteki.

Wystawę eksponowaną w sali Muzeum UMCS, otwartą uroczystie przez dyr. mgr Jadwigę Olczak w dniu 6 maja 1991 r., można było oglądać do końca września. W holu Biblioteki umieszczono, obok planszy tytułowej informującej o wystawie, plakaty związane z okresem Oświecenia w Polsce.

Organizatorzy wystawy dysponowali bogatym i różnorodnym materiałem. Ograniczona przestrzeń wystawowa zmusiła jednak do przeprowadzenia selekcji. Ogółem na wystawie zgromadzono ok. 100 wydawnictw książkowych i albumowych z XIX i XX wieku, 16 osiemnastowiecznych starodruków, 7 barwnych reprodukcji luźnych, 5 plakatów, a także pocztówki i druki ulotne. Zbiory biblioteczne uzupełniały liczne fotokopie i kserokopie. Całość ekspozycji uświetnił oryginalny obraz olejny współczesnego malarza Jana Sprawki: „Kościuszkę pod Dubienką”.

Poprzez odpowiedni układ i dobór materiałów organizatorzy pragnęli podkreślić rolę, jaką odegrała Konstytucja 3 Maja w dziejach narodu polskiego.

Materiały umieszczono w 19 gablotach oraz na planszach.

Zawartość gabloty 1. dotyczyła Warszawy za czasów Stanisława Augusta. Wyłożono w niej 4 reprodukcje obrazów Canaletta z wydawnictwa albumowego *Dzieje Polski w malarstwie i poezji* autorstwa Janusza Wałka (Warszawa 1987). Uzupełnieniem były 4 barwne pocztówki, z których 3 w opracowaniu graficznym Antoniego Uniechowskiego przedstawiały kolejno: Stanisława Augusta Poniatowskiego z biskupem Krasickim w Sali Tronowej Zamku Królewskiego w Warszawie, Stanisława Augusta Poniatowskiego na tarasie Zamku Królewskiego w Warszawie oraz Zamek Królewski w Warszawie od strony Wisły. Czwarta, to reprodukcja obrazu Marcellego Bacciarellego – portret Konstancji z Czartoryskich Poniatowskiej, matki króla Stanisława Augusta.

Gablota 2. zawierała dzieła literatów i pisarzy politycznych okresu Oświecenia, m. in.: Stanisława Staszica *Przestrogi dla Polski* (Warszawa 1916), Juliana Ursyna Niemcewicza *Żywoty znacznych w XVIII wieku ludzi* (wyd. przez A. M. Kurpiela, 1904), Hugona Kołłątaja *O ustanowieniu i upadku Konstytucji Polskiej 3 maja 1791* (wyd. 2 Paryż, b. r. wyd.), Ignacego Potockiego *Rozprawa o wpływie reformacji na politykę i oświatę w Polsce* ze wstępem Stanisława Kota (Kraków 1922) oraz reprint *Być narodowi użytecznym* Stanisława Staszica w wyborze i ze wstępem Bogdana Suchodolskiego (Warszawa 1976). Przedstawiono tu także portrety na pocztówkach – Stanisława Staszica oraz Hugona Kołłątaja.

W gablotach 3–5 zostały umieszczone edycje tekstów Konstytucji 3 Maja: *Konstytucja 3 Maja* czyli tzw. „*Ustawa Rządowa*” z dn. 3 V 1791 r. wraz z ustawą „*Miasta nasze królewskie wolne w Państwach Rzeczypospolitej*” i „*Zaręczeniem wzajemnem obojga narodów*” wyd. przez Zdzisława Kaczmarczyka (Poznań, 1946); „*Konstytucja 3 Maja 1791. Statut Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji...*” w opracowaniu Jerzego Koweckiego i z przedmową Bogusława Leśnodorskiego (Warszawa 1981); *Konstytucja 3 Maja* w opracowaniu Jerzego Łojka (Lublin 1989) oraz faksymile rękopisu *Ustawy Rządowej* z Archiwum Głównego Akt Dawnych, wyd. z okazji 200-setnej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja (Wrocław 1991). Z wydawnictwa *Volumina Legum* t. IX (Kraków 1889) pokazano początek tekstu: „Konstytucje Seymu pod związkiem Konfederacyi w Warszawie agitującego się od dnia 7 października v roku 1788 do dnia 31 maja roku 1792...”.

Wyłożone pocztówki przedstawiały kolejno: artykuł V *Ustawy Rządowej* z dnia 3 maja 1791 r. (rękopis, wł. Archiwum Gł. Akt Dawnych w Warszawie); uchwalenie Konstytucji 3 Maja 1791 r. (miedzioryt, rys. G. Tubert, ryt. J. F. Bolt); wstęp do *Ustawy Rządowej* z dnia 3 maja 1791 r. (rękopis); kartę tytułową wydania książkowego *Ustawy Rządowej* (z drukarni M. Grölla); podpisy posłów i senatorów pod *Ustawą Rządową*.

Gablota 6. mieściła reprodukcje obrazów: Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja 1791 r.” z albumu *Polska. Naród a sztuka* Marii i Bogdana Suchodolskich (Warszawa 1988); K. Wojniakowskiego „Konstytucja 3 Maja 1791” oraz portret Stanisława Małachowskiego, namalowany w 1790 roku przez J. Peszkę, z wydawnictwa albumowego *Warszawa w wieku Oświecenia* pod red. Andrzeja Zahorskiego (Wrocław 1986).

Gablota 7. zawierała druki ulotne tekstów pieśni i wierszy, m. in. *Do rycerstwa polskiego* i *Na Hersztów Targowieckich* J. U. Niemcewicza; *Odę do Polaków* Aleksandra Linowskiego; *Do Kościuszki* Alojzego Felińskiego; *Nad rewolucyją dwóch narodów w Europie. 1792* oraz dwa barwne portrety: Tadeusza Kościuszki i księcia Józefa Poniatowskiego.

W kolejnych czterech gablotach znajdowały się opracowania dotyczące Konstytucji 3 Maja i Sejmu Czteroletniego, ułożone chronologicznie wg lat wydania.

Z druków XIX-wiecznych pokazano m. in.: Waleriana Kalinki *Sejm Czteroletni* t. I-II (Kraków 1880); Joachima Lelewela *Panowanie króla polskiego Stanisława Augusta Poniatowskiego* (Warszawa 1831); *Trzy konstytucje polskie 1791, 1807, 1815 które porównal i różnicę w nich rozważył Joachim Lelewel w roku 1831* (Poznań 1861); Stanisława Starzyńskiego *Konstytucja Trzeciego Maja na tle współczesnego ustroju innych państw europejskich*. (Lwów 1892) i Władysława Smoleńskiego *Ostatni rok Sejmu Czteroletniego* (Kraków 1896). Reprodukcje rysunków J. P. Norblina z wydawnictwa albumowego Alicji Kępińskiej *Sejmiki w rysunkach J. P. Norblina* (Warszawa 1958) były uzupełnieniem ilustracyjnym wymienionych druków.

Z opracowań wydanych na początku XX wieku i w okresie międzywojennym wyłożono m. in.: Bronisława Dembińskiego *Źródła do dziejów drugiego i trzeciego rozbioru Polski*, t. I: *Polityka Rosyi i Prus wobec Polski od początków Sejmu Czteroletniego do ogłoszenia Konstytucji Trzeciego Maja. 1788-1791* (Lwów 1902); Czesława Nanke *Szlachta wołyńska wobec Konstytucji Trzeciego Maja* (Lwów 1907); Oswalda Balzera *Konstytucja Trzeciego Maja. Reformy społeczne i polityczne ustawy rządowej z r. 1791* wydane w serii „*Studia nad Historią Prawa Polskiego*”, t. II, z. 5 (Lwów 1907); Jana Marcińczyka *O Konstytucji 3-go Maja* (Lublin 1918); Henryka Mościckiego *Konstytucja 3-go Maja 1791* (Warszawa 1926); Juliusza Nowaka *Satyra polityczna Sejmu Czteroletniego* (Kra-

ków 1933) i Edmunda Machalskiego *Stanisław Malachowski. Marszałek Sejmu Czteroletniego* (Poznań 1936).

W następnych dwóch gablotach umieszczono opracowania wydane po roku 1945.

Gabloty 12-14 odnosiły się do rocznic uchwalenia Konstytucji: 100-tnej, 125-tej i 200-tnej.

Gabloty poświęcone 100. rocznicy zawierały dzieła wydane w 1891 r., z których wymienić należy: *Księgę pamiątkową setnej rocznicy ustanowienia Konstytucji 3 Maja*, zebraną i wydaną w dwóch tomach przez Kazimierza Bartoszewicza (Kraków 1891); Augusta Sokołowskiego *O Sejmie Czteroletnim* (Lwów 1891), Pawła Popiela *Powstanie i upadek Konstytucji 3-go Maja* (Kraków 1891) oraz dwa teksty odczytów: wygłoszonego przez Stanisława Smolkę na posiedzeniu publicznym Akademii Umiejętności w Krakowie w dniu 30 maja 1891 r. *Stanowisko mocarstw wobec Konstytucji Trzeciego Maja* (Kraków 1891) i Juliusza Miklaszewskiego *Odczyt w stuletnią rocznicę Konstytucji 3 Maja* (Kraków 1891).

W gablocie poświęconej 125. rocznicy znalazły się wydawnictwa z roku 1916, m. in.: tekst odczytu wygłoszonego przez Józefa Siemińskiego na uroczystym obchodzie rocznicy 3 Maja w Uniwersytecie Warszawskim: *Konstytucja 3 Maja 1791 jako wyraz polskiej kultury politycznej* (Warszawa); Władysława Smoleńskiego *Znaczenie Konstytucji 3-go Maja. Z powodu 125 rocznicy ogłoszenia Konstytucji* (Warszawa) oraz album ze zdjęciami fotograficznymi przedstawiającymi uroczysty obchód 125. rocznicy w Warszawie, wydany przez Mariana Fuksa (Warszawa). Uwagę zwiedzających przyciągał umieszczony tu druk ulotny, przedstawiający orła białego z koroną.

200. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja przypominały wyłożone w kolejnej gablocie publikacje: *3 Maj. Orzeł Biały wlatuje w błękity... 1791*, pod red. Adama Andrzeja Witusika (Lubaczów 1990); *Dzień to Kraju święcony... W 200 rocznicę Konstytucji 3 Maja* w opracowaniu Tadeusza Adamka, Eugeniusza Janasa i Adama Andrzeja Witusika (Lublin 1991) oraz dwie prace zbiorowe pod red. Henryka Kocója: *Cztery lata nadziei. 200 rocznica Sejmu Czteroletniego* (Katowice 1988) i *Pierwsza w Europie. 200 rocznica Konstytucji 3 Maja. 1791-1991* (Katowice 1989).

Ciekawym fragmentem wystawy był wybór starodruków z okresu panowania Stanisława Augusta, głównie z oficyn warszawskich, dotyczących życia politycznego ówczesnej Rzeczypospolitej.

Umieszczone na 16 planszach teksty, których część centralną stanowiło kalendarium Sejmu Czteroletniego, zawierały także fragmenty pism i wystąpień przywódców stronnictw i publicystów doby Sejmu oraz fragmenty utworów literackich, w większości poezji patriotycznej, głównie okolicznościowej.

Na planszach umieszczono też fotokopie portretów twórców Konstytucji i czołowych przedstawicieli życia politycznego i literackiego, a także obrazów, rysunków, rycin związanych z najważniejszymi wydarzeniami w Polsce drugiej połowy XVIII w.

Trzy ostatnie plansze, odnoszące się do 100. i 125. rocznicy uchwalenia Konstytucji, przedstawiały, między innymi, medale i znaczki okolicznościowe.

Wystawa spotkała się z przychylnym przyjęciem ze strony miejscowej prasy i zwiedzających. W „Dzienniku Lubelskim” z dnia 9 maja 1991 r. zamieszczono obszerną informację o wystawie, podkreślając jej szczególne znaczenie wśród innych imprez i wystaw z okazji dwusetnej rocznicy 3 Maja, a zwłaszcza ukazanie tła historycznego i przedstawienie osób związanych z Konstytucją 3 Maja, staranny dobór materiałów.

Ekspozycję obejrzało wiele osób, w tym młodzież ze szkół lubelskich i innych miast regionu, a także studenci i pracownicy naukowcy lubelskich uczelni.

Na uwagę zasługują wpisy do księgi pamiątkowej: „Dziękuję za pięknie i instruktywnie zorganizowaną wystawę (dr. Piotra Gacha, historyka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego) oraz podpisany nieczytelnie: „Wystawa bardzo ważna dla wszystkich Polaków, dla starszych pokoleń gwoli przypomnienia, dla młodych gwoli nauki o losach Ojczyzny i zmaganiach wspaniałych patriotów celem generalnych reform. Aktualne i na dzień dzisiejszy! Zgromadzone dokumenty aż proszą się do dokumentacji filmowej i recenzji prasowych.”

Elżbieta Grzybowska, Urszula Rossa

MARIA PAWLIKOWSKA-JASNORZEWSKA. 1891–1945

Wystawa jubileuszowa została zorganizowana dla przypomnienia setnej rocznicy urodzin poetki. Pokazano – znajdujące się w zbiorach Biblioteki – wydania jej utworów oraz wybrane przedwojenne publikacje poświęcone jej twórczości. Ekspozowano także albumy z reprodukcjami przedstawiających ją obrazów, namalowanych przez Wojciecha Kossaka. Oprawę plastyczną stanowiły fotokopie rysunków Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i grafiki polskich artystów ilustrujących jej tomiki. Wystawę przygotowała Stanisława Wojnarowicz. Ekspozycja została udostępniona w holu Biblioteki Głównej w okresie 20 XI – 30 XII 91. Prace fotograficzne i kserokopie wykonał Oddział Reprografii Biblioteki Głównej.

MYKALOS KONSTANTAS CIURLIONIS, LITEWSKI MALARZ I MUZYK

Wystawę wykonano dla uczczenia osiemdziesiątej rocznicy śmierci artysty. Ekspozowano 52 reprodukcje prac plastycznych oraz wydania płytowe jego utworów muzycznych. Ta próba przybliżenia, związanego z Polską „malarza muzyki” została uzupełniona prezentacją książek i publikacji w czasopismach podejmujących problematykę twórczości Ciurlionisa. Wiele spośród książek i płyt trafiło do Biblioteki jako dar od Kazimierza Parfianowicza, historyka sztuki zatrudnionego w Insytutucie Wychowania Artystycznego UMCS, który utrzymuje kontakty ze środowiskiem artystów litewskich. Wystawę przygotowała Krystyna Hudzik, z którą przy realizacji współdziałali pracownicy Muzeum UMCS. Ekspozycję można było obejrzeć w sali Muzeum UMCS w dniach od 15 XI – 8 XII 1991 r.

PREZYDENT LECH WAŁĘSA W WIELKIEJ BRYTANII

To wystawa – reportaż fotograficzny Juliusza Englerta. Autor – grafik i wydawca, zamieszkały od czterdziestu pięciu lat w Londynie, absolwent londyńskiej Borough Polytechnic, jest inicjatorem i współautorem wydanych na emigracji albumów historycznych o Sikorskim, Andersie, Piłsudskim (dwa ostatnie wydano także w Polsce). Ma na swoim koncie wiele wystaw w Wielkiej Brytanii i w Polsce. Prezentowany ostatnio reportaż przygotowano dzięki wsparciu Instytutu Kultury Polskiej w Londynie, Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii oraz Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie. Obok treści poznawczych przybliżył warsztat doświadczonego autora wystaw na poziomie europejskim. Dla środowiska lubelskiego zorganizowali ją pracownicy Oddziału Informacji Naukowej Biblioteki Głównej i Muzeum UMCS. Można ją było obejrzeć w sali Muzeum UMCS w dniach 12 XII 1992 r. – 12 I 1993.

Stanisława Wojnarowicz